

FRAGMENT DE LA DECLARACIÓ DE DRETS DE L'HOME I DEL CIUTADÀ (1789)

Els representants del poble francès, constituïts en Assemblea Nacional, considerant que la ignorància, l'oblit o el menyspreu dels drets de l'home són les úniques causes de les desgràcies públiques i de la corrupció dels governs, han resolt exposar, en una Declaració solemne, els drets naturals, inalienables i sagrats de l'home; a fi que aquest declaració, constantment present a tots els membres del cos social, els recordi sens treva els seus drets i els seus deures; a fi que els actes del poder legislatiu i els del poder executiu, podent ser a cada instant comparats amb la finalitat de tota institució política, en resultin més respectats; a fi que les reclamacions dels ciutadans, fundades a partir d'ara en principis simples i incontestables, tendeixin sempre al manteniment de la Constitució i a la felicitat de tots.

En conseqüència, l'Assemblea Nacional reconeix i declara, en presència i sota els auspicis de l'Ésser Suprem, els següents drets de l'home i del ciutadà.

Article 1. Els homes neixen i resten lliures i iguals en drets; les distincions socials només poden estar fundades en la utilitat comuna.

Article 2. La finalitat de tota associació política és la conservació dels drets naturals i imprescriptibles de l'home. Aquests drets són la llibertat, la propietat, la seguretat i la resistència a l'opressió.

Article 3. El principi de tota sobirania resideix essencialment en la nació: cap cos, cap individu, no pot exercir cap mena d'autoritat que no emani d'ella expressament.

Article 4. La llibertat consisteix en poder fer tot el que no sigui perjudicial per als altres. Així, l'exercici dels drets naturals de cada home no té cap més límit que aquells que assegurin als altres membres de la societat gaudir d'aquests mateixos drets; aquests límits només poden ser determinats per la llei.

Article 5. La llei només té dret a prohibir les accions nocives per a la societat. Tot allò que no està prohibit per la llei no pot ser impedit, i ningú no pot ser obligat a fer el que la llei no ordena.

Article 6. La llei és la expressió de la voluntat general. Tots els ciutadans tenen dret a cooperar personalment, o per mitjà dels seus representants, en la seva formació. La llei ha de ser idèntica per a tothom, tant per protegir com per castigar. Com que tots els ciutadans són iguals davant dels seus ulls, són igualment admissibles a totes les dignitats, càrrecs i feines públiques, segons la seva capacitat, i sense cap més distinció que la de les seves virtuts i talents.

Article 7. Cap home no pot ser acusat, arrestat ni detingut sinó en els casos determinats per la llei i segons les formes prescrites per ella. Els qui sol·liciten, expedeixen, executen o fan executar ordres arbitràries han de ser castigats; però tot ciutadà cridat o detingut en virtut de la llei ha d'obeir a l'instant; la resistència el fa culpable.

Article 8. La llei només pot establir penes estrictament i evidentment necessàries; i ningú no pot ser castigat sinó en virtut d'una llei establerta i promulgada anteriorment al delictes, i legalment aplicada.

Article 9. Ja que tot home és considerat innocent fins que hagi estat declarat culpable, si es jutja indispensable arrestar-lo, tot rigor que no sigui necessari per exercir un control sobre la seva persona ha de ser severament reprimat per la llei.

Article 10. Ningú no pot ser inquietat per les seves opinions, fins i tot religioses, sempre que la seva manifestació no alteri l'ordre públic establert per la llei.

Article 11. La lliure comunicació de pensaments i d'opinions és un dels drets més preciosos de l'home. Tot ciutadà pot, doncs, parlar, escriure, imprimir lliurement, amb el benentès que haurà de respondre de l'abús d'aquesta llibertat, en els casos determinats per la llei.

Article 12. La garantia dels Drets de l'Home i del Ciutadà necessita d'una força pública; aquesta força queda instituïda per al bé comú, i no per a la utilitat particular d'aquells a qui està confiada.

Article 13. Per al manteniment de la força pública i per a les despeses de l'administració, és indispensable una contribució comuna. Aquesta contribució ha d'estar equitativament repartida entre tots els ciutadans, en funció de les seves possibilitats.

Article 14. Tots els ciutadans tenen el dret de verificar, per ells mateixos o per mitjà dels seus representants, la necessitat de la contribució pública, d'aprovar-la lliurement, de vigilar-ne el seu ús i de determinar-ne la quota, la fixació, la recaptació i la durada.

Article 15. La societat té dret de demanar comptes a qualsevol agent públic respecte de la seva administració.

Article 16. Tota societat en què la garantia de drets no estigui assegurada, ni la separació dels poders determinada, no té Constitució.

Article 17. Sent les propietats un dret inviolable i sagrat, ningú en pot ser privat, llevat que la necessitat pública, legalment constatada, ho exigeixi evidentment, i sota la condició d'una justa i prèvia indemnització.